

PLÁCIDO

material de suport

equip memoria.cat/edu

memoria.cat
Associació Memòria i Història de Manresa
memoria.cat/edu

Fitxa tècnica

Títol: Plácido

Intèrprets: Casto Sendra "Cassen", José Luís López Vázquez, Elvira Quintillá, Manuel Alexandre, Amelia de la Torre, Agustín González, Amparo Soler Leal, Carme Contreras, Antonio Ferrandis...

Director: Luis García Berlanga

Guonistes: Luis García Berlanga, Rafael Azcona, José Luís Colina i Josep Lluís Font

Música: Manuel Asins Arbó

Productor: Alfredo Matas

Any: 1961

Nacionalitat: Espanyola

Gènere: Comèdia

Durada: 83 minuts

Abans de visionar el film

① El context històric

Llegiu aquest text:

El 1939, amb la victòria dels franquistes a la Guerra Civil Espanyola (1936-1939), s'inicia la dictadura franquista (1939-1975). L'estat portarà a terme una política d'intervenció econòmica que, juntament amb l'aïllament exterior, provocarà un estancament de l'economia que **comportarà fam, racionament d'aliments i misèria per a les classes populars.**

Totes aquestes privacions obligaran la població a buscar solucions i a utilitzar l'enginy per sobreviure. Però, també proliferaran les accions de caritat envers els pobres, impulsades des del govern o des de diverses entitats. En aquest aspecte jugarà un paper important **l'Església catòlica, un dels puntals del règim franquista, la qual imposarà la seva moral.**

Aquest període de retrocés econòmic i social començarà a canviar a partir de 1959 quan s'aprova el Pla d'Estabilització, que significarà un canvi en l'economia del país: posarà fi a **l'etapa autàrquica i s'iniciarà una etapa de creixement econòmic.**

La dècada dels seixanta serà, per tant, la dels anys de l'augment del consum. La població comprarà vehicles i electrodomèstics per millorar la seva qualitat de vida, encara que això suposi l'endeutament i moltes hores de treball. El més important serà **la millora del nivell de vida i el benestar individual,** després de tots els anys de misèria de la postguerra.

② Sobre el film

Llegiu [Fem memòria.... Febrer de 1961: rodatge de la pel·lícula Plácido a Manresa](#) sobre *Plácido* i el seu rodatge, que trobareu publicat al web memoria.cat/edu.

Durant la projecció del film

① Fixeu-vos en aquests aspectes:

1. En l'escena del principi i en la del final de la pel·lícula.
2. En els escenaris (carrers, places, edificis...) que identifiqueu de la ciutat de Manresa.
3. En els dos personatges principals: Plácido i Quintanilla.
4. En com el director filma les diferents seqüències.
5. En els **extres i els personatges que interpreten papers molt secundaris i que la majoria eren de Manresa**: la Banda Municipal de Manresa, la Banda de cornetes i tambors de la Creu Roja i els motoristes de la cavalcada; el noi que obre la porta del banc a Plácido; l'home que condueix el carro que recull les artistes a l'estació; la dona que puja les escales i cau i la que s'emporta un pobre de la subhasta; el soldat d'una de les escenes finals; o el nombrós públic que hi ha a l'estació i a la cavalcada.

Després de visionar el film

① *Plácido* com a document històric

1.1. Consulteu [Fem memòria... Febrer de 1961: rodatge de la pel·lícula *Plácido a Manresa*](#) i responeu: En quina dècada i en quin lloc es situa l'acció de la pel·lícula? I en quin dia concret de l'any?

1.2. Des del punt de vista econòmic i social el període franquista es pot dividir en tres etapes:

L'autarquia i l'estancament (1939-1959).

El creixement econòmic (1959-1973).

La crisi econòmica (1973-1975).

En quina d'aquestes etapes podem situar l'acció del film?

1.3. Llegiu [Fem memòria....](#) i expliqueu en què va consistir la campanya “*Siente un pobre en su mesa*” que va organitzar el govern espanyol.

1.4. *Plácido* no era el títol inicial del film, com s’explica a [Fem memòria...](#) Quin havia de ser el títol original? Per què es va haver de canviar?

1.5. A partir del que heu llegit en el text introductori i del que heu observat a la pel·lícula expliqueu breument el context econòmic i social en què es situa l’acció del film.

② Els personatges de la pel·lícula

2.1. Els dos personatges principals són Plácido Alonso i Gabino Quintanilla. Descriviu la personalitat de cadascun d’ells. Quin és l’objectiu o la màxima preocupació de cadascun durant tota la pel·lícula? Quin tipus de relació s’estableix entre ells?

2.2. *Plácido* es pot definir com una **pel·lícula coral**. Què creieu que significa aquesta expressió?

2.3. A *Plácido* veiem representades les diferents classes socials. Esmenteu quins personatges o professions s’identifiquen amb el poder econòmic, polític i religiós de l’època.

2.4. Esmenteu també els personatges o les professions que representen la classe social baixa.

2.5. En diverses ocasions, el director barreja en un mateix enquadrament persones de les diferents classes socials. Concreteu alguna escena on s’observi.

③ Els espais: la Manresa de 1961

3.1. Quins espais o edificis de la ciutat de Manresa que surten a la pel·lícula heu reconegut?

3.2. Quina imatge dona el film de la Manresa d’aquell moment?

3.3. Feu o busqueu una fotografia actual d’un dels indrets o edificis que es veuen en el film per mostrar la seva transformació. Compareu les dues imatges.

3.4. Llegiu [Fem memòria....](#) i expliqueu com va respondre la ciutat de Manresa davant el rodatge del film. Quin impacte va tenir la pel·lícula a Manresa i a la resta de l'Estat?

3.5. El **motocarro** té una importància cabdal en la història i en el recorregut per l'espai urbà. A més, és un símbol dels vehicles que arribaran al país a la dècada dels anys 60.

A nivell laboral i social, què representa per a Plácido disposar d'un motocarro? A canvi, quin cost té per a ell poder tenir aquest vehicle?

Segons el concepte actual, es podria considerar Plácido un emprenedor? Per què?

④ La intenció del film

4.1. Feu un breu resum de l'argument de la pel·lícula.

4.2. Berlanga crítica la hipocresia social i la moral burgesa. Quines escenes, situacions o diàlegs mostren aquesta hipocresia?

4.3. El director també vol mostrar la incomunicació entre les persones. En quines actituds d'alguns personatges es posa de manifest?

4.4. Quina visió sobre la caritat ens mostra el film? Poseu-ne un exemple.

4.5. Valoreu fins a quin punt la pel·lícula es pot considerar una denúncia social i una crítica al franquisme.

⑤ La posada en escena

5.1. Observeu el fotograma. Berlanga planifica uns enquadraments plens de persones que parlen totes alhora i que no s'escolten. Quina sensació aconsegueix transmetre?

5.2. Al film hi predominen els plans generals i els plans americans. Observeu aquests dos fotogrames i, a partir de les definicions del vocabulari que trobareu al final, indiqueu el tipus de pla que mostren. Quin tipus d'informació ens dona cadascun d'aquests plans?

5.3. Berlanga va rodar llargs plans seqüències (consulteu el vocabulari). Visioneu aquest [fragment del film](#) fins al minut 02:30 aproximadament. Observeu com la càmera es va movent per les diferents zones seguint els moviments dels actors que entren i surten d'escena.

5.4. Berlanga utilitza la profunditat de camp (consulteu el vocabulari) perquè puguem veure les diverses accions que passen simultàniament amb perfecció i nitidesa, tant en un primer pla com en plans més llunyans. Observeu-ho en aquests dos fotogrames de la pel·lícula.

5.5. Berlanga inicia i tanca el film de la mateixa manera. Quina diferència hi ha entre la primera i l'última escena en relació a tota la resta? Què creieu que pot significar?

⑥ *Plácido* avui

6.1. Consulteu [Fem memòria...](#) Quins premis, concedits a Manresa, volen ser un record i un homenatge al film? Quins reconeixements va rebre en el seu moment?

6.2. Amb tota la informació que teniu feu un debat entorn d'aquestes qüestions. Aporteu arguments i exemples en tots els sentits:

- Creieu que la crítica social que fa la pel·lícula encara és vigent?
- Encara podem trobar, a la nostra societat, comportaments hipòcrites semblants o d'una mal entesa caritat?
- Creieu que hi ha comunicació a la societat actual?
- Encara serien certes aquestes paraules del director Luis García Berlanga?: *“Plácido viene a decir que cada uno, pobre o rico, va a lo suyo. Que abandona a los demás en el momento justo, es decir, cuando mas le necesitan.”*

6.3. Visioneu [aquest clip](#). És un fragment del concert “*Herois del cinema*” que va tenir lloc al Teatre Kursaal de Manresa el 9 de gener del 2021.

Webs de consulta

- Web memoria.cat/edu. [Fem memòria...](#)
- Web [El rodatge del film Plácido a Manresa](#).

Llenguatge cinematogràfic: vocabulari bàsic

ACTORS: són els qui interpreten els personatges que veiem a la pel·lícula.

ARGUMENT: és el resum, en unes quantes frases, de la història que veiem a la pel·lícula.

DIRECTOR: és el responsable directe del film. Dirigeix els actors i la planificació general del film.

ENQUADRAMENT: és la composició general d'una presa cinematogràfica.

ESCENA: és un grup de plans, relacionats entre ells de manera que tracten una mateixa acció situada en el mateix lloc i en el mateix moment.

GÈNERE: és el terme emprat per classificar els films basant-se en coincidències estètiques i temàtiques. Per exemple: comèdia, musical, western, melodrama, ciència-ficció, terror, històric...

GUIONISTA: és l'autor del guió, és a dir, de la narració de la història que s'explica.

PLA: és la unitat elemental d'una pel·lícula. Tècnicament, és el fragment de pel·lícula que es filma des que es prem el botó de la càmera per iniciar una filmació fins que es torna a prémer per tancar-la.

PLA AMERICÀ: és un enquadrament que mostra les tres quartes parts del cos humà fins els genolls.

PLA GENERAL: és un enquadrament que inclou tot l'objecte o la persona que es filma i una mica d'espai al voltant.

PLA MITJÀ: és un enquadrament que inclou bona part de l'objecte o de la persona que es filma.

PLA SEQÜÈNCIA: és la tècnica de planificació del rodatge en què la càmera no deixa de rodar durant un temps llarg.

PRIMER PLA: és un enquadrament molt concret, centrat només en una part de l'objecte o la persona.

PRODUCTOR: és qui s'encarrega d'obtenir els diners per fer la pel·lícula.

PROFUNDITAT DE CAMP: és la distància per davant i per darrere del punt que s'enfoca que apareix nítida.

SEQÜÈNCIA: és un conjunt d'escenes que tracten un mateix tema i tenen una mateixa intenció.